

Slutredovisning av projekt för främjande av svenskt vattenbruk 2018

– Beskriv vilka aktiviteter ni haft under projektet

Etableringsguide Fisk etapp 2 har haft sju olika aktiviteter. Två av dessa är av generell karaktär, projektadministration som innefattar projektledning och projektekonomi, samt att publicera och kommunicera för tillgängliggörande och spridning av projektets resultat. De övriga fem aktiviteterna är ämnesmässigt avgränsade och har syftat till att producera etableringsguidens pedagogiska kunskapsmaterial.

– Beskriv hur ni uppfyllt projektets mål och syfte enligt projektansökan

Projektet syfte var att skapa en etableringsguide för potentiella fiskodlare eller för andra som kan ha intresse för fiskodling.

Projektet har tagit fram ekonomiska beräkningsmodeller för olika fiskarter och etablerade odlingstekniker. Företagsekonomiska beräkningar är en nyckel för att besluta lämpligheten inför en verksamhetsetablering. De kan även vara till stöd för att utifrån ekonomisk grund avstå en etablering.

För den som vill etablera en fiskodling finns all relevant lagstiftning i guiden. Därtill finns även den livsmedelslagstiftning som följer för slakt och vidareförädling av den odlade fisken.

Vidare finns underlag för val av fiskart, odlingsteknik, lokalisering och dimensionering. Det finns en enkel finansieringskalkyl och sammanlagt åtta ekonomiska beräkningsmodeller kopplat till olika fiskarter, odlingstekniker och inriktningar på verksamheten.

Etableringsguiden ger också odlare förutsättning för produktdiversifiering. Det råder t.ex. brist på sättfiskbåde för utsättningsändamål och för vidare produktion i matfiskodlingar. En brist som förhoppningsvis kan minskas eller elimineras om fler har kunskapen om hur man startar en odling.

Den kunskapssammanställning som finns i guiden innehåller delar som även befintliga odlare har nytta av. Etableringsguiden kan också vara ett viktigt stöd för myndighetspersoner på länsstyrelser och kommuner, landsbygdsrådgivare och företagsutvecklare.

– Beskriv på vilket sätt ni kommunicerat eller kommer kommunicera resultaten

Etableringsguiden finns tillgänglig för nedladdning på Hushållningssällskapets hemsida.

<http://hushallningssallskapet.se/tjanster-produkter/naturvard-vatten-och-miljo/etableringsguiden-fiskodling/>

Den finns också tillgänglig hos organisationer som arbetar med vattenbruksfrämjande verksamhet och hos samverkanspartners.

Den har eller kommer att presenterats vid diverse samlingar och möten under senhösten 2018 och första halvåret 2019, bl.a. Vattenbruksrådet, Landsbygdsnätverkets tematiska grupp för fiske och vattenbruk, vid en kurs för tillståndsprövning av vattenbruk, samt ett stort möte med kommersiella odlare, universitet och myndigheter den 30:e mars.

Den kommer också att användas som studiematerial i några utbildningar. Bl.a. vid fiskodlingsutbildningen på SLU i Uppsala där en genomgång är schemalagd den 13 februari 2019.

Ett mailutskick som informerar om fisketableringsguiden har gått ut till alla kända aktörer i branschen, myndighetspersoner, landsbygdsrådgivare, länsfiskekonsulenter, Hushållningssällskapets VD-grupp etc. Totalt ca 300 personer.

– I det fall projektet inte fortlöpt enligt projektansökan, beskriv varför och hur ni valt att arbeta trots motgång

Arbetet har i stort sett förflutit enligt plan och budget förutom att det har tagit längre tid än planerat att få allt material klart för publicering. Detta har också lett till att flera av de aktiviteter som producerat kunskapsmaterialet blivit dyrare än beräknat. Orsakerna har varit flera, hög arbetsbelastning hos deltagarna i projektet, en underskattning av komplexiteten i uppgiften att t.ex. bygga upp Excel-kalkyler som ska fungera i både Mac och PC samt olika operativsystem och versioner av programmet. Att Hushållningssällskapets hemsida där materialet ska publiceras, håller på att byggas om har också varit en komplicerande faktor som gjort att Förbundets kommunikatör som vi planerat skulle stå för design och publicering av materialet inte har haft möjlighet att göra det. Detta arbete har i stället utförts på konsultbasis av kommunikatören hos Hushållningssällskapet Skaraborg. Allt material har producerats och publiceras under den ordinarie projekttiden, men den aktiva spridningen av materialet hanns inte med i den omfattning som var planerad. Det kändes inte bra att avsluta utan att få till en ordentlig spridning av det material som vi investerat såväl mycket möda som pengar i, därför skickades en ansökan om projektförlängning in till Jordbruksverket den 14:e november 2018. Den 20:e november fick vi beslut om att ansökan beviljats och nytt slutdatum blev 2019-05-31. Som en effekt av förlängningen har spridningen av projektets resultat kunnat fortsätta över årsskiftet. En annan komplicerande faktor är att jag som projektledare valt att säga upp mig och gör min sista dag den 15:e februari. Efter en muntlig överenskommelse med Veronica Andren har vi valt att slutrapportera projektet då trots att några spridningsaktiviteter bl.a. utbildningen den 13:e mars återstår. Vi har säkerställt att dessa kommer att genomföras genom en kombination av viss förfakturering och ideellt arbete varför budgeten är förbrukad då projektet slutrapporteras.

Beskriv hur resultaten kan användas i framtida projekt/ processer/ arbete inom svenskt vattenbruk

Materialet kan användas för utbildningsändamål, organiserade eller individuella självstudier. Den huvudsakliga målgruppen är intresserade personer som vill etablera mindre fiskodlingar med upp till några hundra ton tillståndsgiven årlig foderförbrukning. Den kan för dessa vara ett viktigt stöd i planeringsarbete och ansökningsprocess, i kontakt med myndigheter, entreprenörer och konsulter samt för att få en överblick över tidsåtgång och ekonomiska förutsättningar för den planerade

verksamheten. Etableringsguiden kan också vara ett viktigt stöd för myndighetspersoner på länsstyrelser och kommuner, landsbygdsrådgivare och företagsutvecklare.

Med rätt dimensionering och lokalisering bedrivs fiskodling med ringa miljöpåverkan. Med de råd som finns i guiden finns goda förutsättningar för att en etablering sker med rätt förutsättningar vilket leder till såväl ekonomisk som miljömässig nytta.

Som ett direkt och mätbart mål ska guiden ha använts av 16 nya etableringar och/eller företag som utvecklats eller registrerats under projekttiden och nästkommande år.

Hushållningssällskapens förbund säkerställer att hemsidan med projektmaterialen finns tillgänglig i 10 år vilket innebär att den kommer att fortsätta att vara det efter att Hushållningssällskapets nya hemsida tagits i bruk. Förbundet kan dock inte utan nya projektpengar säkerställa en ajourhållning av hemsidan och materialet på den om förändringar av lagstiftning eller lagtillämpning gör en sådan önskvärd.

Karlstad 2019-02-14

Stig Emilsson
Projektledare.